

KENMERKEN

Auke ten Hoeve
1957

Er zijn (opvallende) kenmerken die typerend zijn voor ondergetekende. Dat is gebaseerd op uitkomsten van zware assessments enerzijds en de resultaten van een intensieve coachings- en begeleidingstraject naar aanleiding van de (ook voor mij verrassende) uitkomsten van deze assessments anderzijds. Het zijn aspecten, waarbij bekend is dat deze stabiel zijn bij een mens. Alleen een ernstige zieke of een zwaar ongeval kan dat verstoren. Toch moet bij deze kenmerken ook een disclaimer worden geplaatst.

Trajecten

Deze onderzoeken en trajecten hebben plaatsgevonden bij:

- Terpstra & Tukker;
- Faculteit [Psychologie](#) van de [Universiteit van Leiden](#);
- [Rijks Psychologische Dienst](#) (RPD);
- [PsyCom](#);
- [GITP](#) en;
- [Instituut voor Hoogbegaafdheid](#) (in samenwerking met [Universiteit van Gent](#)).

Kenmerken

In willekeurige volgorde.

1. *Werk- en denkniveau*

Mijn werk- en denkniveau ligt significant boven het academisch niveau.

2. *Conceptueel*

Conceptuele vaardigheden zijn vaardigheden die je nodig hebt om het grote geheel te kunnen zien.

3. *Stressbestendig*

Hoog stressbestendig.

4. *Observeren en doorgronden*

Neemt de tijd en de rust om rond te kijken en na te denken.

5. *Groepsrol*

In staat flexibel te switchen tussen teamrollen.

6. *Doen en laten*

Legt de lat hoog voor zichzelf en bij anderen.

7. *Gerichtheid*

Treed van naturen niet op de voorgrond. Maar, als het moet en noodzakelijk is, dan treed ik wel (met ferme) naar voren. Maar, ik weet ook weer terug te treden.

Optelsom

Als je al deze kwaliteiten tezamen neemt, dan liggen deze aspecten in elkaars verlengde en versterken zij elkaar. Het is voor mij hooguit een 'verklaring' waarom ik me wel eens 'eenzaam' voel en (van jongs af al) graag begeef onder academici. En, tegelijk mijzelf klein maak. Ik ben niet bepaald overtuigd van mijzelf ondanks deze kwaliteiten die objectief zijn blootgelegd.

Toch kan ik deze talenten niet verbergen, ongemerkt drijven deze toch steeds naar boven. Talenten willen benut worden, of je dat nu wel of niet wilt. Je kunt ze dan beter (goed) benutten om te voorkomen dat deze op een ongewenst moment zichtbaar worden en dan niet passend zijn. Ik blijf verlangen naar een intellectuele uitdaging. Ik moet me ergens in vast kunnen bijten, anders word ik onrustig (door onder-prikkeling).

Dit overzicht klink leuk en aardig. Maar, ik ben ook bewust van de donkere zijde hiervan (gelet op reacties in mijn omgeving gedurende mijn leven). Ik ben niet daarvoor doofstom. Deze zijde is als volgt samen te vatten: belerend; beter weten; afstandelijk en distantie. Wat mensen storend vonden, was dat ik ook afstandelijk ben (en ook afstandelijk over mijzelf kan spreken). Dat heeft te maken met mijn aversie tegen het woord Ik. Ik spreek dan liever in derde persoons enkelvoud.

Disclaimer

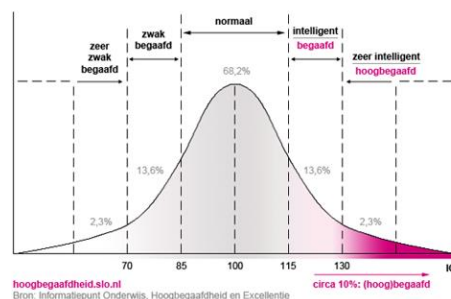
De volgende kanttekeningen worden meegegeven.

Ad. 1

Er is kritiek op IQ-testen. Er zijn daaraan risico's verbonden, omdat het niet helemaal cultuur-vrij is. Een IQ-test is steeds een schatting. Het kan niet gevat worden in één getal, maar dat je moet praten over een bandbreedte waarbinnen het waarschijnlijk ligt.

Het is een momentopname. En, dat je toevallig toen goed uitgerust was etc. Het gaat te ver om je louter en alleen te baseren op dat ene moment. Dat wordt anders, als dezelfde score ook op verschillende momenten plaatsvinden (in mijn geval drie keer bij drie verschillende onderzoekers). Dan is er sprake van consistentie. De betrouwbaarheid is dan groter, zoals in mijn geval. Ik hoef niet te twijfel aan deze score, aldus een van deze onderzoekers.

De formulering 'ligt significant boven het academisch niveau' wordt door onderzoekers gebruikt in situaties waarbij de IQ niet meer (goed) te meten is. Het niet goed meten is overigens aan de orde bij de beide uitersten van de IQ-curve.

IQ-testen kunnen intelligentie niet meten boven de 145. De suggestie die door deze manier van formuleren kan ontstaan, is dat mijn IQ dan boven deze 145 kan liggen. Maar, dan hanteert men niet de gebruikte formulering, maar heeft men het over 145+.

De gemiddelde IQ bij academici is 115 en dat varieert van 100 tot 130. Als het boven het academisch niveau is, dan is het boven de 130. Mijn score (met bandbreedte) ligt dan ergens tussen de 130 en 145. Dat als antwoord op vragen van mensen die vragen om een concrete score, daar zij de gehanteerde formulering (nog) te vaag vinden.

Ad. 2

Conceptueel denken is de praktijk van het verbinden van abstracte, uiteenlopende ideeën om het begrip te verdiepen, nieuwe ideeën te creëren en na te denken over beslissingen uit het verleden. Conceptuele denkers kunnen abstracte concepten, zoals de functie van een ingewikkeld bedrijf of een niet-lineair digitaal proces, gemakkelijk begrijpen.

Conceptueel denkers zijn goed in het leggen van verbanden, creatief denken, het verzinnen van nieuwe dingen en het bedenken van oplossingen. Ze denken van groot naar klein. Zo hebben ze eerst een oplossing voor een probleem en gaan daarna pas naar de details ervan kijken.

Het zijn top-down denkers en hun leerproces zit ook zo in elkaar. Dat is al te zien bij deze kinderen. Hierdoor hebben zij een andere lesmethode nodig. Het is een kleine groep.

Op de werkvloer uit zich dat in er goed van doordrongen zijn waarom een bepaald project wordt opgestart, hoe het zich verhoudt tot de organisatie als geheel en hoe het de externe omgeving beïnvloedt. Het is dan ook niet vreemd dat ik in mijn loopbaan volop te maken heb gehad met de nieuwste vraagstukken, innovatie en vernieuwing, en behoren tot de voorhoede, zo ook privé een early adaptor zijn.

Sterker nog, ik was zelfs richtinggevend. Het gaat om een probleemoplossende vaardigheden waarbij wordt nagedacht over ervaringen en het putten uit kennis uit andere gebieden, om het begrip te verdiepen en het oordeel te onderbouwen. Het is dan ook niet vreemd dat ik tal van opleidingen heb gedaan op verschillende vakgebieden.

Ad. 3

Mensen ervaren dat ik aarzelend begin. Soms wordt iemand daardoor boos, omdat ik niet voortvarend ben en voortvarend begin. Ik vaar niet (blindelings) af op wat men vooraf is aangegeven. Men kan wel danken dat men een probleem heeft en wat dat probleem is, maar ik vorm zelf ook een beeld. Het kan soms iets of heel anders aan de hand zijn. Of, dat men werkt op basis van een aanname (zonder daarvan altijd bewust te zijn). Dat hoeft niet slecht te zijn, maar dat bepaal ik zelf wel. Of, dat men een aanpak voor ogen heeft, terwijl ik langzaam maar zeker ontdek dat het of verstandig is of toch (iets of helemaal) anders zou moeten (en dat ook domweg doe).

Het is ook een vorm van 'hacken' van een 'systeem' (zie Hacken bij Mijn achtergrond), het vinden van 'kwetsbaarheden', waardoor een richting of aanpak nog niet helemaal goed uit de verf kan komen en beter (iets) bijgesteld kan worden (en dat ook doe). Met andere woorden, ik kom inderdaad aarzelend op gang, maar eenmaal iets gevonden, dan kom ik op stoom en gaat het ook voortvarend (dankzij dat denken en rondkijken vooraf). Dat maakt, dat mensen mij berekend of ondoorgroendelijk vinden. Dat wordt negatief ervaren. De mooiste compliment die ik ooit heb gekregen was: jij bent ondoorgroendelijk, maar betrouwbaar! Betrouwbaarheid is misschien wel de beste eigenschap die ik heb. Overigens, het observeren en rondkijken, zat er al vroeg in (zie persoonlijke biografie).

Ad. 4

Ik kan onder moeilijke omstandigheden opereren. Onder druk presteer ik het best. In die zin ben ik latent lui aangelegd.

Dit wil zeggen, dat ik goed kan omgaan met werkdruk, tijdsdruk en tegenslagen. Een stressbestendig persoon blijft rustig en effectief functioneren en helder denken. Maar, ook in staat snel aan te passen aan veranderde omstandigheden.

Stressbestendigheid gaat eerder over het vermogen om stress te hanteren en om te gaan met de negatieve effecten ervan. Hierbij blijk ik hoog stressbestendig te zijn. Ook dat klinkt (achterafgezien) niet vreemd in de oren gelet op de aard van de werkzaamheden en situaties waarmee ik te maken heb gekregen.

Toch wordt daarbij wel een kanttekening geplaatst. 'Als een sterk elastiek lang genoeg uitrekt, dan kan deze ook knappen'. Met andere woorden, ook mensen die hoog stressbestendig zijn, kunnen 'bezwijken', alleen minder vaak en minder snel en je houdt dit langer vol. Maar, er zijn grenzen, ook al ligt deze bij mij ver weg. De omgeving zal daarvan bewust moeten zijn. 'Je hebt goud in handen, maar dat kan tussen de vingers weglekken'. Ze zullen ook zuinig moeten zijn op een sterk elastiek.

Ad. 5

Door middel van een zeer uitgebreide 360-graden feedback-methode binnen het departement (alwaar ik werkte) is – na bevraging van een groot aantal mensen – een beeld ontstaan, die voor mij (maar ook voor anderen) nieuw was.

Het blijkt, dat ik alle groepsrollen vervuld, per gremium is deze verschillend. Welke rol ik vervul heeft te maken met welke rol onderbelicht is binnen een gremium, en dat gebeurt onbewust. Volgens de onderzoekers komt dat zeer weinig voor, maar het bestaat wel. Het is – aldus deze onderzoekers – een talent. Namelijk, dat ik flexibel ben en kan schakelen.

Leken vatten dat negatief op. Bij het horen van deze uitslag werd ik weggezet als 'grijze muis' en 'kameleon'. Anderen kunnen mij niet plaatsen in een hokje. Zij vinden het vreemd dat hierdoor vooraf niet aangegeven kan worden welke rol ik ga vervullen. Zij hebben geen grip op mij. Dat zegt niets over mij, wel iets over deze personen.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat dit kan, aldus deze onderzoekers. Wel dat deze groep procentueel gezien uiterst klein is (net als bij hoogbegaafden bij IQ-test). Ook de leiding is toentertijd (door deze onderzoekers) daarover bijgepraat, om een verkeerd beeld te voorkomen. Ondertussen was het leed (voor mij in deze organisatie) al geschied. Ik was hierdoor beschadigd geraakt.

Ook hier geldt hetzelfde. Het is leuk om te horen dat je een zeldzaam talent hebt, maar vervolgens wordt er niets daarmee gedaan. Probeer dan maar wat hiermee te doen. Bij sollicitatiegesprekken gaat het dan al niet goed. Steevast was in deze gesprekken de vraag gesteld: welke groepsrol gaat u vervullen. Zij gaan ervanuit dat je een tot drie groepsrollen steevast vervuld. Zijn vinden het vreemd dat ik dit niet van tevoren weet en ook niet kan weten. Dat bestaat niet in hun beleving.

Ad. 6

Dat wordt gezien als een vorm van perfectionisme. Het is de wil om te willen presteren en excelleren. Je stel hoge eisen (aan jezelf en aan anderen). Je kan niet goed tegen fouten maken, je voelt je dan een mislukkeling. Je richt je vaak op wat niet goed is gegaan en je besteedt weinig aandacht aan wat wel goed is gegaan. Je voelt je overal verantwoordelijk voor en drukt je eigen gevoel en wensen weg. Jarenlang heb ik mijzelf weggecijferd (en ondergeschikt gemaakt aan het algemeen belang als conceptueel gegeven).

Mensen die hoogbegaafd zijn en/of conceptueel van aard zijn, worden in hun omgeving niet altijd begrepen. Dat kan een trigger zijn voor faalangst en vervolgens perfectionistisch worden. Krampachtig willen zij fouten voorkomen en krampachtig passen zij op hun omgeving aan (wat domweg niet lukt en dus blijft falen).

Het beste advies wat ik ooit (van deze onderzoekers) heb meegekregen, was: begeef je onder gelijkgestemden. Dat wil niet zeggen, dat je inhoudelijk dezelfde opvatting moet hebben, maar wel mensen die ook (min of meer) hoogbegaafd zijn en/of conceptueel zijn. Dat is geen kwestie van je meer voelen dan de rest van de samenleving. Wel geeft dit richting aan mijn loopbaan.

Ad. 7

Dat schijnt in mijn geval belangrijke eigenschap te zijn – zodra het even kan, treed ik ook terug. Ik blijft niet op de voorgrond staan. Het naar voren treden is op dat moment (tijdelijk) functioneel van aard. En, ik ook weer terugtreden (en me weer klein maken).

Het is een mix van (afwisselend) introvert en extravert zijn. Introversie is gerichtheid op de binnenwereld, energie krijgen van op jezelf zijn, rustig en bedachtzaam zijn, extraversie is gerichtheid op de buitenwereld, energie krijgen van gezelschap, spraakzaam en open zijn.” Het verschil tussen introvert en extravert is dus groot. Het wordt ervaren als of-of. Maar, in mijn geval blijkt het en-en te zijn.

Wetenschappelijk wordt dat ook gesteund. Het is geen kwestie van de mensheid in twee even grote groepen opdelen en bepalen bij welke groep je hoort. Er is een tussencategorie met mensen die beiden zijn. In feite is er geen harde schot tussen introversie en extraversie, maar gaat het geleidelijk in elkaar over.

Toch is er bij meer aan de hand. Ik ben in feite ook niet in deze derde categorie te plaatsen. Op het ene moment zit ik in de ene categorie, op het andere moment in de andere categorie en weer later in de derde categorie. Er is sprake van flexibiliteit en kunnen schakelen.

Optelsom

Er is soms een persoon die na het lezen van dit stuk of überhaupt mij zo ervaren, dat ik iemand ben waarop je geen grip hebt of (minder zwaar geformuleerd) niet gemakkelijk (binnen een raamwerk) is te plaatsen. Ik begrijp dat en ik kan ook hiervoor begrip hebben. Wel met een opmerking. Waarom wil je grip op iemand hebben? Met andere woorden, zegt dit iets over mij of iets over diegene die dit denkt of zelfs uit? Waarom wil je iemand in een hokje plaatsen?

Het doet me denken aan de periode dat ik schaakles gaf aan kinderen. Soms zijn er spelers die enkele andere spelers niet snappen of kunnen doorgronden, omdat zij tijdens hun spel een bepaalde zet doen. In die zin raad ik anderen aan om te kijken naar de film [Lang Leve de Koningin](#). Men valt z'n iemand af, maar als het goed uitpakt wil men meeveren in het succes (en zelfs dat succes naar zich toetrekken). Helaas moet ik dat ook ervaren (maar dat laat ik stilletje maar gebeuren, ik trek mijn eigen fles wel open).

Nawoord

Er zijn soms mensen die beweren van ik Hoogbegaafd ben. Met deze term heb ik niks. Ik voel me een gewone jongen. Dat ik bepaalde talenten heb, het ik toevallig gratis meegekregen. Daar kan ik niets aandoen. Op dat moment geldt dan: Adel verplicht! Benut dan ook deze talenten, niet alleen ter ere van mijzelf, maar ook voor de gemeenschap. Maar, dat staat en valt wel bij dezelfde gemeenschap. Namelijk, het herkennen en vooral erkennen van deze talenten en daaraan de ruimte geven en benutten.

Bij een IQ van 130 en hoger spreekt men over Hoogbegaafdheid. In die zin snap ik deze bewering van deze mensen. Verder ook niet. Er zijn ook personen en instellingen die deze term anders invullen. Zij hebben het dan over menselijke eigenschappen. Alsof bepaalde eigenschappen alleen voorkomt bij mensen die (volgens de IQ-test) een score hebben van 130 en meer. En, zij zien (schijnbaar) deze eigenschappen ook bij mij.

Daar kan ik niets mee. Ik hou deze benadering op afstand. Het gaat me te ver om te beweren dat deze eigenschappen exclusief zijn voor mensen met een IQ van 130 of meer. Er zijn ook mensen met een lagere IQ die, bijvoorbeeld, (hoog-) gevoelig zijn.

Wat meespeelt, is dat de grens van 130 nogal arbitrair is. Waarom geen 129 of 128 of geen 131 of 132. In die zin begrijp ik de andere benadering (op basis van eigenschappen wel). Dat stopt of begint niet met 130. Er is een vloeiende overgang.

In feite zegt een score niet veel. Van alle mensen die deze test hebben gedaan, was ik toevallig eentje die deze test beter heeft gedaan dan anderen. De score zegt niet veel over mij, alleen wat het verschil is ten opzichte van anderen. Waarom dan gaan opscheppen dat je deze test beter hebt uitgevoerd dan anderen? Daarom dat ik geen zin heb om hiermee te koop te lopen (en ook geen lid ben van [Mensa](#)). Je kunt daardoor ook mensen 'verliezen'. Dat heb ik helaas mogen ervaren, zonder daar zelf debet aan te zijn.

Ongelukkigerwijs werden mensen in mijn werkomgeving met de testresultaten geconfronteerd door toedoen van onderzoekers. Binnen deze omgeving werd met ongeloof gereageerd en was er weerstand. Dit in plaats van een compliment te geven en dat te omarmen en je te steunen om voortaan deze talenten beter te kunnen benutten. Ik werd eerder de grond ingestampt. Dat weer houdt me om te willen praten over werk- en denkniveau. Wel dat ik tracht in een omgeving te zijn, waar meer (op een positieve wijze) oog daarvoor is. Dat is niet eenvoudig, ondanks het advies van deze onderzoekers.

Het is – op basis van wetenschappelijk onderzoek – bekend, dat het geen pretje is om tot de categorie Hoogbegaafd te horen. Ook ik ervaar dat. Niet altijd begrijpen mensen je. En, dan kan je wellicht 'eenzaam' maken. Het leven van iemand die hoogbegaafde is, kan pittig zijn.

In elk geval ben ik er tevreden mee. Dit is wie ik ben en waarom. Dat heeft men maar te accepteren, ik kan er ook niks aandoen. Immers, het verschil tussen slim en dom zijn, is dat slim zijn z'n limiet heeft. En, slim en dom dicht bij elkaar liggen en aan elkaar grenzen. In die zin heeft de baken (vooraf dat ik geboren werd) gelijk gehad. 'Het kind is of dom of intelligent' (zie persoonlijke biografie).

Het werk- en denkniveau heeft betekenis gekregen door dat op drie verschillende momenten dat te bepalen en door verschillende onderzoekers en onafhankelijk van elkaar. Dan is er toch iets wezenlijks aan de orde. Dat was de reden voor ook coachings- en begeleidingstraject en nadere assessment-testen.

Hierdoor heeft deze IQ-score invulling gekregen. Namelijk, ik ben iemand:

- die in staat is informatie snel te verwerken;
- die een goed geheugen heeft;
- met grote nieuwsgierigheid;
- met een sterk verlangen om te leren (wat terug te zien is in het overzicht met gevolgde opleidingen en daarmee opgedane kennis).
- waarbij sprake is van creativiteit en verbeeldingskracht.
- met een voorsprong in de ontwikkeling (als kind) en dat is te zien in een terugblik (zie: persoonlijke biografie).

Tot slot

Je hebt het niet voor het zeggen welke talent je bij de geboorte meekrijgt. Dagelijks ben ik ervan bewust dat ik deze talenten gratis heb meegekregen. Alleen al als ik kijk naar het gezin van waaruit ik voortkom, dan zijn er grote verschillen.

Het is een geschenk wat ik aan talent heb meegekregen. Dat is niet alleen voor mijzelf. Het is voor de mensheid. Daarom dat ik ook naast mijn reguliere werkzaamheden (voorheen) ook vrijwilligerswerk heb gedaan in de vorm van bestuursfuncties. Maar, ook mensen (voor zover dat mogelijk is) met raad en daad bijsta. Dat werkt ook voor mijzelf verrijkend.

Je vervreemdt dan niet van je omgeving, je blijf dan met de beide benen op de grond staan (ook al ervaar ik door mijn talent ook een kloof met andere mensen). Deze kloof heb ik niet ervaren binnen mijn relatie. Mijn vrouw en ik snapte elkaar en we voelden elkaar goed aan. We waren 'uit hetzelfde hout gesneden'. Wij hebben elkaar ontmoet op late leeftijd en toen was de uitkomsten van een deel van de onderzoeken al bekend, waaronder ook het advies om meer om te gaan met 'gelijkgestemde mensen' (ook binnen je werk). Als ik terugkijk op mijn loopbaan tot nu toe, dan kijk ik met genoegen terug op situatie alwaar daarvan sprake was.